

Σλαβικός εποικισμός στη βυζαντινή Πελοπόννησο (Σοφία Καυκοπούλου, υπ. δρ Θεολογίας-Μουσικός)

/ [Πεμπουσσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί διάλεξη της κας Σοφίας Καυκοπούλου στη Διακίδειο Σχολή Λαού Πατρών στις 13/1/2016 και δημοσιεύεται σε συνέχειες.

Εκσλαβισμός των κατοίκων ή αφομοίωση τού ξένου στοιχείου από το επικρατούν ελληνικό;

Ακόμη και σήμερα, πολλοί είναι εκείνοι που δεν γνωρίζουν τα σχετικά με το παρελθόν, την ιστορία και τις ρίζες μας. Όμως θα είναι εξαιρετικά άδικο, να χρεωθούν το γεγονός αυτής της άγνοιας, άνθρωποι οι οποίοι περιμένουν από τους ερευνητές, για να μάθουν την αλήθεια, χωρίς προσμείξεις και περικοπές. Το ίδιο λοιπόν συμβαίνει, όταν κάποιος αποφασίζει να ασχοληθεί μόνος του με την ιστορία και να έρθει αντιμέτωπος με σκαιώδη ζητήματα, τα οποία είναι αναγκαίο να βάλει σε τάξη, για να εξάγει όσο το δυνατόν πιο ασφαλή συμπεράσματα. Έρχεται λοιπόν, ο ερευνητής, ακόμη κι αν φαινομενικά έχει αποκρυσταλλώσει την άποψή του, σε

θέση αρκετά δύσκολη, όταν γύρω του ξεπροβάλουν νέα και αξιοπρόσεκτα στοιχεία. Σε κάθε περίπτωση, δεν μπορεί να αποσιωπά τίποτα, αλλά να ερευνά σε μεγαλύτερο βάθος, μεμονωμένα αλλά και συνολικά το κάθε τι, κι αναλόγως να το δέχεται ή να το απορρίπτει.

Όμως και η συλλογιστική του, η οποία οδηγεί στην υιοθέτηση ή την κατάρριψη μίας προγενέστερης άποψης, ενός εξεταζομένου στοιχείου, πρέπει να είναι εμφανής. Να εκτίθεται στο κοινό που θέλει να έχει και το ίδιο άποψη. Έτσι, πλέον είναι ο καθένας προσωπικά, σε θέση να δεχτεί μία ιστορική αλήθεια, εάν κατανοήσει το σκεπτικό τού ερευνητή, το οποίο οδηγεί σε αυτήν, ή ακόμη και να μην τη δεχτεί, εάν δεν πείθεται από τον τρόπο που κινήθηκε ο ερευνητής. Στη δεύτερη περίπτωση μάλιστα, ο άνθρωπος αποφασίζει να ερευνήσει μόνος και να βρεθεί κι εκείνος στον ωκεανό τής ιστορίας και τού μυθεύματος, με κουπί τις ιστορικές πηγές και πυξίδα την κρίση του, για να βρει την ακτή τής αλήθειας που είναι σε θέση να απαντήσει και να καταρρίψει κάθε ψευδή ή αλλοιωμένη θεωρία.

Μία τέτοια θεωρία, η οποία κατά καιρούς απεδείχθη σαθρή από πλήθος επιστημόνων, συνεχίζει όμως να έχει ακόμη και σήμερα θιασώτες, είναι εκείνη που προήλθε από το Γερμανό ερευνητή Jakob Philipp Fallmerayer (Γιάκομπ Φίλιπ Φαλλμεράυερ). Σχετίζεται δε, η συγκεκριμένη πασίγνωστη θεωρία, με τον εποικισμό σλαβικών φυλών στην Πελοπόννησο και ιδιαιτέρως με την αφομοίωση και εξαφάνιση κάθε ελληνικού στοιχείου από αυτήν. Οποιοσδήποτε κληθεί να

βγάλει συμπέρασμα αγόγγυστα, ίσως να μην καταφέρει ουσιαστικά να αποκτήσει ιδίαν άποψη, αλλά να πελαγοδρομήσει. Κανένας μας δε θα δεχθεί να αποποιηθεί την ελληνικότητά του, αλλά οι αντιρρήσεις μας κατά πόσο έχουν την ισχύ μίας δομημένης επιχειρηματολογίας;

Σίγουρα στη μακραίωνη ιστορία τής Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, σλαβικά και διάφορα άλλα φύλα ήρθαν σε επαφή με τους Βυζαντινούς. Το ίδιο συμβαίνει σε κάθε εποχή και σε κάθε τόπο, διότι είναι απολύτως φυσικό οι λαοί να έρχονται σε επαφή, είτε ειρηνικά είτε εμπόλεμα. Με αυτό τον τρόπο άλλωστε έγιναν πάμπολλες εδαφικές και εθνολογικές ανακατατάξεις για την ανθρωπότητα, μέσα στο πέρασμα τού χρόνου. Έτσι λοιπόν και οι Σλάβοι άρχισαν να συμπλέκονται με το Βυζάντιο. Παρακάτω θα εξηγήσουμε το πότε ακριβώς συνέβη αυτό, τον τρόπο αλλά και την υποτιθέμενη εξαφάνιση των γηγενών κατοίκων τού Μωρηά, λόγω τής σλαβικής κυριαρχίας.

Ας γνωρίσουμε όμως εν πρώτοις, την ιστορία των Σλάβων, συνοπτικά. Πρόκειται για ένα ινδοευρωπαϊκό φύλο προερχόμενο από την ανατολική Ευρώπη. Πιθανώς, η προγονική τους κοιτίδα να ήταν κοντά στο σημερινό Κίεβο. Δεχόμενοι εισροές από άλλα βορειοευρωπαϊκά φύλα, όπως οι Βίκινγκς, αλλά και ασιατικά όπως οι Ούννοι, άρχισαν να αυξάνονται και διασπείρονται στις γύρω περιοχές. Κατ' αυτό τον τρόπο άρχισαν να διαιρούνται σε Βορείους Σλάβους, οι οποίοι εντοπίζονται στη Ρωσία κυρίως, σε Νοτίους, οι οποίοι είναι πιο γνωστοί σε μας καθώς βρίσκονται στα Βαλκάνια, και σε Δυτικούς, όπως είναι οι Πολωνοί, Τσέχοι και Σλοβάκοι. Ήδη από τα τέλη τού 5ου αιώνα, κατείχαν περιοχές κοντά στη Βαλτική θάλασσα και κατευθύνονταν προς το νότο, όμως δε μαρτυρείται παρουσία τους κάτω από το Δούναβη πριν τον 6ο αι.. Οι αρχαϊκοί Ρώσοι όπως και οι αρχαϊκοί Βούλγαροι, δεν ανήκουν στα σλαβικά φύλα, αλλά πολλές φορές συγχέονται. Οι μεν Ρώσοι κατάγονται από την Σκανδιναβία, αν και εγκαθιστάμενοι σε περιοχές με πολλούς Σλάβους, η αλληλοαφομοίωση σίγουρα υπήρξε. Στην περίπτωση των ουννικής καταγωγής Βουλγάρων, η υποταγή των Σλάβων σε αυτούς, λειτούργησε καταλυτικά για τον ολοκληρωτικό εκσλαβισμό τους έως τον 10ο αι.. Άρα σήμερα δεν είναι σφάλμα να θεωρούμε τούς Ρώσους και τούς Βουλγάρους ως Σλάβους, όμως αναφερόμενοι στους προγόνους τους, την εποχή εκείνη, είναι ιστορικό ατόπημα να συγχέουμε την προέλευση των φυλών.

(συνεχίζεται)